

RWS INFORMATIE -

Integraal Veiligheid Plan (IVP) op basis van sjabloon 2.0.5

Project: V&R Renovatie Hooivaartbrug

Datum	16 maart 2023
Status	Definitief

Coördinator Ontwerpfase	<i>Dick Heppener</i>
-------------------------	----------------------

Coördinator Uitvoeringsfase	<i>N.t.b.</i>
-----------------------------	---------------

Colofon

Documentinformatie

Uitgegeven voor *V&R Renovatie Hooivaartbrug*

Acceptatie

Uitgegeven door:
Opsteller(s)

Jan van Gorkum

Paraaf + Datum:

30-11-2022

Stephanie Kooijman

Dick Heppener

Vrijgave
Technisch manager:

Dick Heppener

Vrijgave
V&G-Coördinator

Gerina van der Veer

Vaststelling
Project Manager:

Rob van Aarsen

Versiebeheer

Versie	Datum	Reden van uitgifte/wijzigingen
<i>0.1</i>	<i>18-6-2021</i>	<i>Initiële versie</i>
<i>1.0</i>	<i>13-10-2022</i>	<i>Afronding conceptversie</i>
<i>2.0</i>	<i>30-11-2022</i>	<i>Afronding Arcadis</i>
<i>2.1</i>	<i>2-2-2023</i>	<i>Aanvulling voor contractdossier</i>
<i>3.0</i>	<i>16-3-2023</i>	<i>Vrijgave voor contractdossier</i>

Inhoud

Inleiding 5

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden 6

- 1.1 Beleidsverklaring DG 6
- 1.2 Ambitie en doelen 7
- 1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers 7
- 1.4 Relevante veiligheidsdomeinen 7

2 Het project 8

- 2.1 Reikwijdte en grenzen project 8
- 2.2 Betrokken partijen 10
- 2.3 Coördinator Ontwerpfase, V&G-coördinator en Coördinator Uitvoeringsfase 12
- 2.4 Planning van de werkzaamheden 13
- 2.5 Meldingsplichtig bouwwerk 13

3 Maatregelen 14

4 Afspraken 18

5 Wijze van toezicht 22

6 Verantwoording van BTO-keuzen 23

7 Opleiding en instructie 24

Bijlage A Definities 26

Bijlage B Ontwerp RI&E 28

Bijlage C BTO Keuzelijst 29

Bijlage D Input 30

Bijlage E Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheid 31

Inleiding

Dit IVP is de invulling van het wettelijk vereiste V&G plan voor arbeidsveiligheid, uitgebreid met de overige specifieke veiligheidsdomeinen voor Rijkswaterstaat. Als Opdrachtgever heeft Rijkswaterstaat de verantwoordelijkheid om tijdens de ontwerpfase dit IVP:

- Op te (laten) stellen en;
- Onderdeel te laten zijn van het contractdossier en;
- Beschikbaar te stellen op de bouwlocatie alvorens de uitvoeringswerkzaamheden van start gaan (= moment dat opdrachtnemers op de bouwlocatie komen”).

Als er fysieke werkzaamheden op de bouwlocatie worden uitgevoerd, is de opdrachtnemer vervolgens verantwoordelijk voor het uitvoeren van dit IVP en het actualiseren ervan zodra de uitvoeringswerkzaamheden daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij risicovolle werkzaamheden of als via een ander contract een nieuwe partij op de bouwlocatie werkzaamheden gaat verrichten. In deze gevallen zal de Coördinator Uitvoeringsfase namens de opdrachtnemer, in overleg met de Coördinator Ontwerpfase namens de opdrachtgever, moeten zorgen voor de noodzakelijke afstemming en coördinatie.

Dit IVP is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: een beschrijving van de RWS veiligheidsambitie alsmede de project specifieke veiligheidsdoelstellingen.
- Hoofdstuk 2: een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwlocatie, de naam van de coördinator Ontwerpfase en van de coördinator Uitvoeringsfase;
- Hoofdstuk 3: de maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in bijlage B;
- Hoofdstuk 4: de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in hoofdstuk 3;
- Hoofdstuk 5: de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- Hoofdstuk 6: de bouwkundige, technische en organisatorische keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen in de uitvoeringsfase worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;
- Hoofdstuk 7: de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.
- Bijlage C t/m E: een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk (de objectrisico's) en specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouwwerkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden (de samenlooprisico's);

Dit IVP is een coördinatie document dat zal worden aangepast indien wijzigingen in de praktijk daar aanleiding toe geven. Zie hiervoor de tabel “versiebeheer” in de colofon. Voorbeeld: in het IVP voor een vijfjarig onderhoudscontract kan bij de voorbereiding nog niet worden voorzien welke partijen in het vijfde jaar ingeschakeld gaan worden. Zodra dat wel bekend is, zal het IVP hierop moeten worden aangepast. Indien volledig ingevuld en correct gebruikt voldoet dit IVP aan de wettelijk vereisten voor een V&G-plan; hierdoor is een separaat V&G-plan niet nodig.

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

1.1 Beleidsverklaring DG

Met deze beleidsverklaring beloven we dat we ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van de omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

We streven naar een proactief veiligheidsniveau op de veiligheidscultuurladder. Dit betekent dat we binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen we door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Rijkswaterstaat heeft daarin een voorbeeldfunctie en neemt een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen we verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven we naar nul doden en nul ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen we ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en -normen die we aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. We werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren we in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen we veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. We communiceren hier eerlijk, open, tijdig en correct over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Tenslotte analyseren we incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

Januari 2021

*Michèle Blom
Directeur-generaal Rijkswaterstaat*

1.2 Ambitie en doelen

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
- Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
- Omwonenden.

Met als streven: nul doden en nul ernstig gewonden.

Deze algemene ambitie is door het projectteam voor dit specifieke project vertaald in de volgende project specifieke ambitie en doelen:

- *Veiligheid en gezondheid staat in voorbereiding en uitvoering centraal en is een vast agendapunt elke vergaderingen.*
- *Er is een juiste balans tussen de veilige uitvoering van werkzaamheden en beperking van de hinder voor gebruikers en overige stakeholders.*
- *Tijdens de uitvoering is er altijd een veilige fietsverbinding.*
- *Na renovatie is de brug veilig te gebruiken, te bedienen, te inspecteren en te onderhouden conform Arbowetgeving.*
- *Na renovatie is de brug machineveilig (voldoen aan Machinerichtlijn).*
- *Na renovatie is de brug voor ten minste 20 jaar constructief veilig.*

1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie.
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd aan mijn leidinggevende en bespreek deze.
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's).

1.4 Relevante veiligheidsdomeinen

Voor dit project zijn de volgende aangekruiste veiligheidsdomeinen relevant:

☒ Arbeidsveiligheid (altijd relevant)	☒ Elektrische veiligheid
☒ Verkeersveiligheid	☐ Tunnelveiligheid
☒ Nautische veiligheid	☒ Constructieve veiligheid
☐ Veiligheid tegen overstromen	☐ Sociale veiligheid
☐ Externe veiligheid	☐ Brandveiligheid
☒ Machineveiligheid	☒ Integrale beveiliging

De aangekruiste veiligheidsdomeinen worden behandeld in dit IVP (zie hoofdstuk 3).

De definities van bovengenoemde veiligheidsdomeinen zijn terug te vinden in Bijlage A.

2 Het project

2.1 Reikwijdte en grenzen project

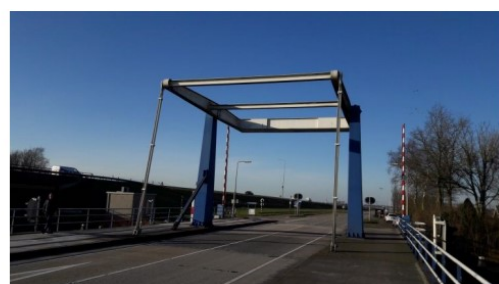
2.1.1 Omschrijving van het project/bouwwerk

Het project betreft het ontwerpen en uitvoeren van groot onderhoud aan de Hooivaartbrug inclusief vaarweginrichting.

De werkzaamheden omvatten op hoofdlijnen:

- ☐ grote onderhoudsmaatregelen, zowel civieltechnisch, werktuigbouwkundig als elektrotechnisch;
- ☐ vervanging van de bedienings- en besturingsinstallatie;
- ☐ gereedmaken voor Bedienen op Afstand (BopA) door de provincie Fryslân vanuit het Swettehûs te Leeuwarden;
- ☐ maatregelen om te voldoen aan de machinerichtlijn (CE-markering);
- ☐ opstellen van het technische constructie dossier voor de beoogde overdracht.

In de Vraagspecificatie Eisen is het Werk, bestaande uit het systeem, in de vorm van een verzameling geordende eisen, een beschrijving van het systeem in zijn directe omgeving en de in het ontwerpproces reeds gemaakte ontwerpkeuzes nader beschreven.

Afbeelding 1: Hooivaartbrug in de huidige staat

De Hooivaartbrug is in beheer van Rijkswaterstaat Noord-Nederland. Sinds de aanleg van de A32 maakt deze ophaalbrug geen onderdeel meer uit van het hoofdwegennet, maar is onderdeel van het gemeentelijk wegennet en geclassificeerd als Gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom (toegestane

snelheid bedraagt 80 km/u). De vaarweg waarover de brug is gelegen is eigendom van Provincie Fryslân en heeft een recreatieve functie.

De brug is gebouwd in 1955 en zelf heeft nog de originele dimensies. De brug bestaat uit 1 rijbaan met 2 rijstroken met aan de westzijde een fiets-voetpad en aan de oostzijde een voetpad.

Deze zijn van de Rijksweg gescheiden door een verschil in hoogte.

Het bedienen van de brug gebeurde middels een zelfbedienautomaat die de schipper zelf kon activeren door een bedieningsknop (aan beide zijden van de brug aanwezig tegen het remmingwerk).

Vanwege onvoldoende functioneren van deze voorziening, is deze gedeactiveerd en wordt de brug lokaal bediend door een bedienaar (brugwachter) ter plaatse. De dagelijkse bediening vindt plaats gedurende de periode: mei – september. Buiten deze periode is de bediening op afroep.

Na realisatie is de brug lokaal, ook volgens daarvoor geldende wet- en regelgeving (in afstemming met de gemeente en provincie), te bedienen middels een bedienpaneel (conform eisen) dat in de directe nabijheid van de brug, in een afsluitbare kast, is geplaatst. Er wordt geen bedienruimte gerealiseerd.

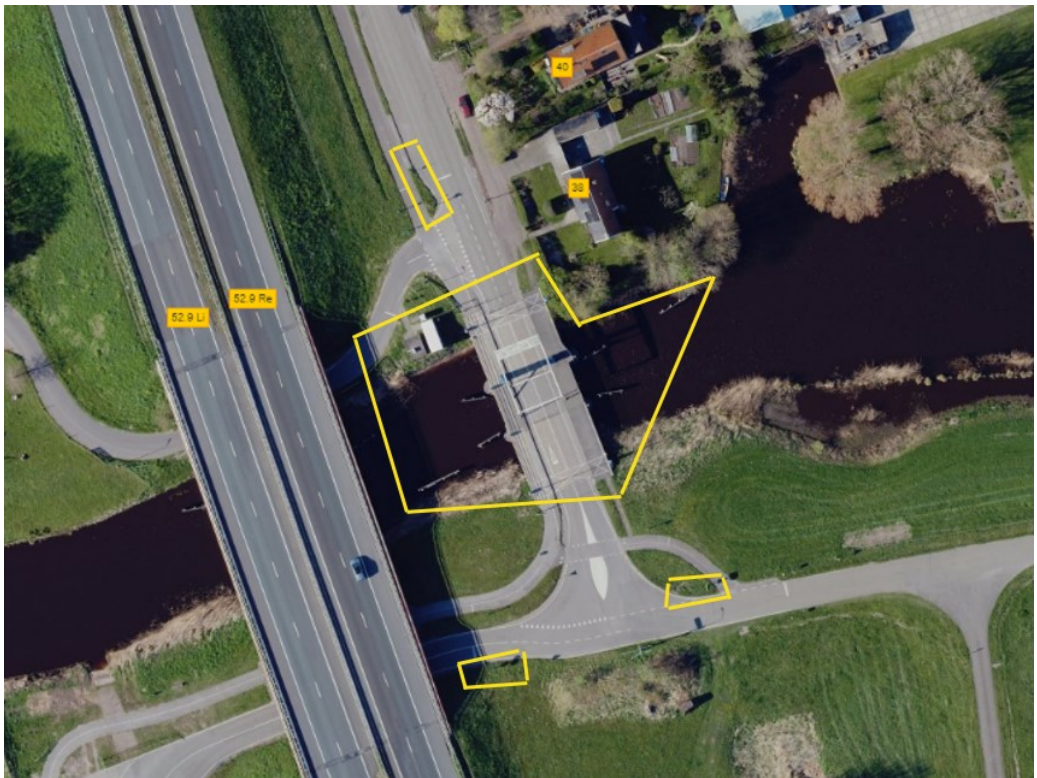
Na realisatie wordt de brug overgedragen aan de gemeente Heerenveen. De bediening van de brug zal door de provincie Fryslân plaatsvinden vanuit het Swettehûs te Leewarden.

2.1.2 Locatie van het bouwwerk (fysieke grenzen)

De Hooivaartbrug is een ophaalbrug gelegen in de Rijksweg (Haskerdijken) over de Nije Pomsleat/Heafeart net ten noorden van Heerenveen en ten westen van de A32. De brug is onderdeel van het gemeentelijk wegennet welke geclassificeerd is als Gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom (toegestane snelheid bedraagt 80 km/u). Naast de gemeentelijke weg ligt tevens een vrij liggend fietspad.

Afbeelding 2: ligging Hooivaartbrug in omgeving

Afbeelding 3: luchtfoto situatie Hooivaartbrug

2.2 Betrokken partijen

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle partijen die belang hebben bij dit IVP en de betrokken ondernemingen op de bouwplaats.

2.2.1 Opdrachtgever

Organisatie	<i>Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Directoraat Generaal Rijkswaterstaat Programma's, Projecten en Onderhoud</i>
Naam	<i>Rob van Aarsen (Projectmanager)</i>
Bezoekadres	<i>Zuidersingel 3</i>
Postcode en Plaats	<i>8911 AV, Leeuwarden</i>
Telefoonnummer	<i>06-51 20 50 92</i>
Emailadres	<i>rob.van.aarsen@rws.nl</i>

2.2.2 Uitvoerende partij

Organisatie	<i>Naam</i>
Naam	<i>Naam</i>
Bezoekadres	<i>Adres</i>
Postcode en Plaats	<i>Postcode, Plaats</i>
Telefoonnummer	<i>Telefoonnummer</i>
Emailadres	<i>Emailadres</i>

2.2.3 Overige partijen

Organisatie	<i>PPO, team A Wegen Noord-Nederland</i>
Naam	<i>Jules Crooijmans (omgevingsmanager Prestatiecontract)</i>
Bezoekadres	<i>Zuidersingel 3</i>
Postcode en Plaats	<i>8911 AV, Leeuwarden</i>
Telefoonnummer	<i>06-11 53 24 52</i>
Emailadres	<i>jules.crooijmans@rws.nl</i>

Organisatie	<i>SPIE (opdrachtnemer Prestatiecontract WTB-E)</i>
Naam	<i>Rick Schuller</i>
Bezoekadres	<i>Icarus 5</i>
Postcode en Plaats	<i>8448 CJ Heerenveen</i>
Telefoonnummer	<i>06 2382 1588</i>
Emailadres	<i>rick.schuller@spie.com</i>

Organisatie	<i>Gemeente Heerenveen (wegbeheerder)</i>
Naam	<i>Joan van der Weg</i>
Bezoekadres	<i>Crackstraat 2</i>
Postcode en Plaats	<i>8441 ES, Heerenveen</i>
Telefoonnummer	<i>06-55 85 84 16</i>
Emailadres	<i>j.vanderweg@heerenveen.nl</i>

Organisatie	<i>Provincie Fryslân (vaarwegbeheerder)</i>
Naam	<i>Bote Yntema</i>
Bezoekadres	<i>Tweebaksmarkt 52</i>
Postcode en Plaats	<i>8911 KZ, Leeuwarden</i>
Telefoonnummer	<i>058-292 56 70</i>
Emailadres	b.f.yntema@fryslan.nl

2.2.4 Overig betrokken ondernemingen op de bouwplaats (toe te voegen na gunning)

Het overzicht van de betrokken ondernemingen moet op de bouwplaats worden aangevuld indien er andere ondernemingen worden ingeschakeld (zoals onderaannemers, leveranciers, nevenaannemers, ZZP-ers).

Organisatie	
Naam	
Bezoekadres	
Postcode en Plaats	
Telefoonnummer	
Emailadres	

2.3 Coördinator Ontwerpfase, V&G-coördinator en Coördinator Uitvoeringsfase

2.3.1 Coördinator Ontwerpfase, namens de opdrachtgever

N.B. De wettelijke Ontwerpfase loopt totdat de schop de grond in gaat en eindigt dus niet na Contractgunning. In voorkomende gevallen kunnen Ontwerpfase en Uitvoeringsfase parallel lopen.

Coördinator Ontwerpfase

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Directoraat Generaal Rijkswaterstaat Programma's, Projecten en Onderhoud
Naam	Dick Heppener
Bezoekadres	Zuidersingel 3
Postcode en Plaats	8911 AV, Leeuwarden
Telefoonnummer	06-11 25 51 19
Emailadres	dick.heppener@rws.nl

2.3.2 V&G-Coördinator Opdrachtgever

V&G-Coördinator Opdrachtgever

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Directoraat Generaal Rijkswaterstaat Programma's, Projecten en Onderhoud
Naam	Gerina van der Veer
Bezoekadres	Zuidersingel 3
Postcode en Plaats	8911 AV Leeuwarden
Telefoonnummer	06-11 36 45 90
Emailadres	gerina.vander.veer@rws.nl

De Coördinator Ontwerpfase en de V&G-Coördinator Opdrachtgever zijn 2 verschillende functionarissen. De rol van de V&G-coördinator voor de ontwerpfase, zoals expliciet benoemd wordt in het Arbobesluit [Artikel 2.30](#), wordt vervuld door de Coördinator Ontwerpfase. De V&G-coördinator Opdrachtgever ondersteunt de Coördinator Ontwerpfase van de opdrachtgever tijdens het project.

2.3.3 Coördinator Ontwerpfase, namens de Opdrachtnemer (toe te voegen na gunning)

Coördinator Ontwerpfase

Organisatie	Naam
Naam	Naam
Bezoekadres	Adres
Postcode en Plaats	Postcode, Plaats
Telefoonnummer	Telefoonnummer
Emailadres	Emailadres

2.3.4 Coördinator Uitvoeringsfase, namens de Opdrachtnemer (toe te voegen na gunning)

N.B. de wettelijke Uitvoeringsfase begint als "de schop in de grond gaat".

Coördinator Uitvoeringsfase

Organisatie	Naam
Naam	Naam

Bezoekadres	<i>Adres</i>
Postcode en Plaats	<i>Postcode, Plaats</i>
Telefoonnummer	<i>Telefoonnummer</i>
Emailadres	<i>Emailadres</i>

2.3.5 *Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheden*
Afspraken over wie, wanneer en waarvoor verantwoordelijk is om in het voortraject en tijdens de uitvoering te zorgen voor een veilig en gezonde bouwplaats, is verder toegelicht onder het hoofdstuk verdeling overige taken en verantwoordelijkheden en bijlage E.

2.4 Planning van de werkzaamheden

Beoogde datum aanvang werkzaamheden op bouwlocatie	<i>1-9-2024</i>
Beoogde datum einde werkzaamheden	<i>1-1-2025</i>
Beoogde uitvoeringsduur	<i>15 maanden</i>

2.5 Meldingsplichtig bouwwerk

Rijkswaterstaat is als opdrachtgever verplicht dit bouwwerk vooraf digitaal aan de Nederlandse Arbeidsinspectie te melden, aangezien de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 500 mensdagen zal omvatten.

De Opdrachtnemer dient de verplichtingen met betrekking tot de melding conform artikel 2.27 Arbeidsomstandighedenbesluit te verzorgen (zie UV110 Vraagspecificatie Proces).

3 Maatregelen

3.1 Algemeen (domein Arbeidsveiligheid)

Voorkomen is beter dan genezen. Gevaarlijke en ongezonde werksituaties moeten zo vroeg mogelijk worden voorkomen in alle fasen van het bouwproces waarbij twee principes gelden:

- ☐ Gevaren moeten worden voorkomen of bestreden worden bij de bron.
- ☐ Collectieve bescherming gaat boven individuele bescherming.

Door in de beginfase - vóór dat men buiten aan de slag gaat bij een bouwwerk/project - de juiste keuzes te maken, kunnen onveilige of ongezonde werksituaties in de daadwerkelijke uitvoeringsfase en gebruiksfase worden voorkomen. Dit begint bij de ontwerp RI&E. Door bijvoorbeeld bij de keuze van materialen te letten op gewicht, vorm en afmetingen kan er al een gunstig effect bereikt worden op latere arbeidsomstandigheden.

Dit IVP is geschreven ten behoeve van de aanbesteding.

Dit betekent dat dit nog aan het begin van het bouwproces is en het gehele ontwerpproces nog opgestart moet worden. Er zijn, behoudens de gemaakte BTO-keuzes, nog geen concrete maatregelen voor de voorziene risico's bedacht.

De opdrachtnemer dient dan ook voldoende (financiële) middelen te reserveren om de in het ontwerpproces nog vast te stellen beheersmaatregelen te kunnen realiseren zodat er veilig en gezond gewerkt kan worden. Dit betekent dat hij rekening moet houden met de laatste technische en wetenschappelijke ontwikkelingen, zoals onder meer weergegeven in de arbocatalogi.

Afhankelijk van de voortgang in het bouwproces zullen er nieuwe afspraken gemaakt worden over concrete beheersmaatregelen die in het IVP moeten worden vastgelegd.

Dit betekent dat zowel de (gedelegeerd) coördinator ontwerpfase als de coördinator uitvoeringsfase zo nodig dit IVP (V&G-plan) nader invult en uitbreidt met nieuwe afspraken en maatregelen.

3.1.1 *Ontwerp RI&E*

In dit hoofdstuk worden normaliter ook de maatregelen beschreven waarmee de geïdentificeerde risico's (bijlage B) worden gemitigeerd, dan wel gereduceerd. Hoewel het IVP een dynamisch document is en geactualiseerd dient te worden zodra de werkzaamheden daartoe aanleiding geven, geldt dit zeker voor dit hoofdstuk. Om te zorgen dat er een totaaloverzicht blijft van de geïdentificeerde risico's en de daarvoor te hanteren maatregelen is ervoor gekozen om deze maatregelen op te nemen in de Ontwerp RI&E in bijlage B en derhalve hier niet verder meer te vermelden.

3.1.2 *Organisatorische maatregelen uitvoeringsfase*

Om de veiligheid in de bouw naar een hoger niveau te brengen, hebben de ondertekenaars van de Governance Code Veiligheid in de Bouw gezamenlijk afspraken gemaakt.

RWS heeft als ondertekenaar afgesproken om in aanbestedingen of contracten een bepaald niveau van veiligheidsbewustzijn verplicht te stellen. Deze afspraak noemen we "Veiligheid in Aanbestedingen (ViA)". Voor dit contract geldt laddertrede 2 van het "Certificatieschema Veiligheidsladder" (zie VL010 Vraagspecificatie Proces).

De Safety Culture Ladder (in Nederland bekend als 'de Veiligheidscultuurladder') is bedoeld als maatregel om bedrijven en hun leveranciers te stimuleren om bewust veilig te werken.

Zoals hierboven al vermeld is dit IVP (V&G-plan) geschreven ten behoeve van de aanbestedingsfase.

Na gunning (opdrachtverlening) en verdere vordering van het bouwproces zullen er meer uitvoeringstechnische zaken bekend worden.

Een nadere invulling van de verdere organisatorische maatregelen in de uitvoeringsfase zullen dan ook door de uitvoerende partij (opdrachtnemer) worden toegevoegd aan dit IVP (V&G-plan).

Hierbij moet men denken aan maatregelen die genomen moeten worden om de bouwplaats in goede orde te houden voor de Veiligheid & Gezondheid van de medewerkers. Maar ook repressieve maatregelen die in werking treden als er een incident heeft plaatsgevonden.

Denk hierbij aan maatregelen inzake raakvlakken zoals:

- ☐ de verdeling werkruimte/opstelplaats materieel rekening houdend met toegangsmogelijkheden bouwplaats, verplaatsingsroutes/zones of verkeersroutes/zones
- ☐ Opslag en verwijdering of afvoer van afval en puin (bouwmateriaal)
- ☐ Afbakening en inrichting zones voor definitieve en tussenopslag van (gevaarlijke) materialen of stoffen
- ☐ Logistieke situaties
- ☐ Aan- en afvoer naar de bouwplaats
- ☐ Gebruik van gezamenlijke voorzieningen zoals:
 - o (drink)Water
 - o Elektriciteit
 - o Schaftgelegenheid
 - o Sanitaire voorzieningen
 - o Noodvoorzieningen
 - o Calamiteitenafhandeling (inclusief aanrijroutes hulpdiensten) en BHV-organisatie
- ☐ De aanpak van de gezamenlijke risico's zoals:
 - o draagkracht van de grond
 - o begaanbaarheid van het bouwterrein
 - o intern transport van de verschillende materialen op de bouwplaats

Het is aan de uitvoerende partij (=opdrachtnemer) om in het IVP-uitvoeringsfase aan te geven welke voorzieningen daarbij zullen worden getroffen en welke afspraken hierbij gelden. Een bouwplaatsinrichtingstekening kan, naast het toevoegen van de informatie in dit IVP, een hands-on methodiek zijn om dit voor een iedere arbeidskracht op de bouwplaats ook duidelijk en visueel te maken.

Tevens dient er op de getroffen voorzieningen en gemaakte afspraken toezicht worden gehouden zodat deze ook op een juiste wijze in stand worden gehouden en gerespecteerd worden zodat daarmee de bouwplaats in goede orde wordt gehouden ten behoeve van de Veiligheid & Gezondheid van de medewerkers. Het is aan de uitvoerende partij (=opdrachtnemer) om in het IVP aan te geven op welke wijze het toezicht op die voorzieningen en afspraken zal worden uitgeoefend.

3.2 Overige Veiligheidsdomeinen

In de navolgende paragrafen zijn per overig integraal veiligheidsdomein (zie paragraaf 1.4) de maatregelen nader toegelicht. Bij deze maatregelen wordt tevens direct verwezen naar de wijze waarop de maatregel moet worden geborgd en wie hiervoor verantwoordelijk is. Maatregelen die volgen uit eisen vanuit wet- en regelgeving worden hier niet benoemd c.q. nader toegelicht.

Voor de definities van de veiligheidsdomeinen zie bijlage A 'Definities'.

3.2.1 *Verkeersveiligheid*

Activiteiten vinden plaats op terreinen die direct grenzen met wegverkeer en- of binnen de grenzen van de (gemeentelijke) Rijksstraatweg. Risico's in relatie tot verkeer zullen onder andere relatie hebben met de aan- en afvoer van materiaal en doorstroming van omliggende wegen. In relatie tot verkeersveiligheid heeft Rijkswaterstaat de ambitie om gedurende de bouwfase van het project het lokale wegverkeer om te leiden. Wel zal er sprake blijven van vrachtverkeer i.r.t. een lokaal melkveebedrijf en zal fietsverkeer via een tijdelijke voorziening over de Nije Pomsleat doorgang houden.

Opdrachtnemer dient een verkeersplan op te stellen in afstemming met stakeholders en omgevingsmanagement, zie Vraagspecificatie Proces paragraaf 4.4.

3.2.2 *Nautische veiligheid*

In dit project heeft nautische veiligheid betrekking op het scheepsvaartverkeer op de Nije Pomsleat. Buiten het vaarseizoen wordt de brug incidenteel op afroep bediend.

Recreatievaart dient tijdens het vaarseizoen middels borden geïnformeerd te worden dat de vaarweg ter plaatse van de brug gestremd is.

Opdrachtnemer dient in faseringsplan aan te geven welke wijzigingen in de scheepsvaartmaatregelen moeten worden doorgevoerd naar aanleiding van gewijzigde situaties. Daarnaast dient Opdrachtnemer een vaarwegmanagementplan op te stellen, zie Vraagspecificatie Proces paragraaf 4.5.

3.2.3 *Machineveiligheid*

Machineveiligheid is in dit project aan de orde omdat de Hooivaartbrug een machine is met bewegingswerken, bediening en besturing. Aandachtspunt is het voorkomen dat bij storing of door een verkeerde bediening de brug onbedoeld wordt bediend en hierdoor een ongeval plaatsvindt.

In de realisatiefase gaat het om afstemming met de beheerder/ onderhoudspartij van de brug dat de machinedelen veilig bediend kunnen worden en geen blinde vlekken optreden voor het deel bediening en besturing alvorens de brug wordt overgedragen aan de gemeente Heerenveen.

Overdracht wordt pas gedaan nadat de werkzaamheden zijn afgerond en de machine aantoonbaar voldoet aan de Machinerichtlijn en de tekortkomingen zoals vastgelegd in de uitgevoerde RiBo zijn opgelost.

Machines die voldoen aan de eisen van de machinerichtlijn moeten sinds 1995 voorzien zijn van CE-markering. Hierbij fungeert de opdrachtnemer als fabrikant en deze moet dan ook de CE-markering aanbrengen.

Tevens is het de verantwoordelijkheid van diegene met de fabrikantsverplichtingen (= opdrachtnemer) om conformiteit met alle van toepassingen zijnde wet- en regelgeving aan te tonen.

Note: de Machinerichtlijn 2006/42/EG wordt momenteel omgezet naar een Machineverordening. Zodra deze verordening in werking is getreden dient deze, zover van toepassing, dan ook opgevolgd te worden.

Zie Vraagspecificatie Proces paragraaf 2.3.4 Machineveiligheid.

3.2.4 *Elektrische veiligheid*

Zie de Vraagspecificatie Proces paragraaf 2.3.5 Bedrijfsvoering elektrische installaties (EI) voor alle eisen i.r.t. elektrische veiligheid.

3.2.5 *Constructieve veiligheid*

De Opdrachtnemer dient een coördinator constructieve veiligheid als sleutelfunctionaris aan te stellen die gedurende de ontwerpfase en de uitvoeringsfase de verantwoordelijkheid draagt voor de coördinatie van constructieve veiligheid en op dit gebied deskundig aanspreekpunt is voor de Opdrachtgever.

Zie Vraagspecificatie Proces hoofdstuk 5.

3.2.6 *Integrale beveiliging*

Eisen aan de veilige uitvoering en voor alle eisen omtrent Cybersecurity zijn opgenomen in de Vraagspecificatie Proces paragraaf 5.5.

Opdrachtnemer dient daarnaast de voorlichting ten aanzien van integrale veiligheid aan (zelfstandige) hulppersonen en derden op het werkterrein te verzorgen en te coördineren. Zie Vraagspecificatie Proces UV010.

4 Afspraken

4.1 Invulling V&G-coördinatie door opdrachtgever (OG) en uitvoerende partij (= ON)

De opdrachtgever is eindverantwoordelijk voor een veilig areaal en handhaving van de veiligheidshuisregels van het areaal. De opdrachtgever heeft een coördinator ontwerpfase (CO) aangesteld welke tijdens de contractvoorbereidingsfase namens de opdrachtgever invulling heeft gegeven aan dat deel van de V&G-coördinatie wat op dat moment bekend en uitvoerbaar was voor de ontwerpfase.

Na gunning delegeert de opdrachtgever de coördinatie voor de ontwerpfase inclusief de daarbij horende veiligheidsgegevens van het areaal formeel over aan de opdrachtnemer.

Omdat de uitvoerende partij dus ook ontwerpwerkzaamheden namens de opdrachtgever uitvoert, zullen zij – naast de wettelijk door hun aan te stellen coördinator uitvoeringsfase (CU) - ook een (gedelegeerd) coördinator ontwerpfase (CO) moeten aanstellen. Zie hiervoor ook [Artikel 2.29](#) uit het Arbeidsomstandighedenbesluit., eis OW030 uit de Vraagspecificatie Proces en paragraaf 2.3 "Coördinatoren Ontwerp en Uitvoeringsfase.

Zowel voor de (gedelegeerd) coördinator ontwerpfase (CO) als de coördinator uitvoeringsfase (CU) geldt dat de uitvoerende partij zodanige maatregelen moet nemen dat de coördinatoren hun taken, als bedoeld in artikel [2.30](#) & [2.31](#) (Taken coördinator voor de ontwerp- en uitvoeringsfase), naar behoren kunnen vervullen en uitoefenen. Zie hiervoor eis UV040 uit de Vraagspecificatie Proces. Waarbij de eindverantwoordelijkheid voor het naar behoren kunnen uitvoeren en uitoefenen van de (gedelegeerd) coördinator voor de ontwerpfase bij de opdrachtgever blijft liggen.

4.1.1 *Coördinatie neven-opdrachtnemers, derden en voorgeschreven zelfstandige hulppersonen)*

In het contract is eveneens de coördinatie van neven-opdrachtnemers, derden en voorgeschreven zelfstandige hulppersonen aan de opdrachtnemer toegewezen. Deze coördinatie is met name van belang voor borging en beheersing van de samenlooprisico's voortkomend uit de samenwerking door meerdere werkgevers en de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden.

Afspraken neven-opdrachtnemers en derden

ON zal een overdrachtsmoment moeten inplannen met prestatiecontracthouder. Daarnaast zal er afstemming moeten zijn met vaarwegbeheer (provincie), openbaar vervoer en hulpdiensten.

Ook zullen omwonenden tijdig op de hoogte gebracht moeten worden van de voorgenomen werkzaamheden en mogelijke hinder.

Zie Vraagspecificatie Proces paragraaf 4.3.

4.1.2 *Overdracht tussen de diverse coördinatoren (ontwerp- en uitvoeringsfase)*

De overdracht van de coördinator ontwerpfase naar gedelegeerd coördinator ontwerpfasefase zal schriftelijk worden vastgelegd. En om te zorgen dat de overgang van opdrachtgever naar opdrachtnemer soepel verloopt, zal dit gebeuren middels een warme, face-to-face overdracht. Doel van deze overdracht is om als opdrachtgever respectievelijk ontwerpende partij een toelichting te geven op de gedachtegang over de V&G-aspecten tijdens de uitvoeringsfase. Resterende gevaren en gemaakte ontwerpkeuzes zullen waar nodig nader worden toegelicht.

Hierbij zullen tevens de onderstaande zaken documenten worden besproken:

- ☐ Integraal veiligheidsdossier (IVD)
- ☐ Integraal veiligheidsplan (IVP)
 - o Ontwerp RI&E (bijlage B bij dit IVP)
 - o BTO-keuzes (bijlage C bij dit IVP)

De Opdrachtnemer dient (conform eis IV200 in de Vraagspecificatie Proces) het door de Opdrachtgever ter beschikking gestelde integraal veiligheidsdossier actueel te houden. Dit dossier heeft als basis het voorliggende IVP, Ontwerp RI&E en BTO keuzelijst.

Het integraal veiligheidsdossier:

1. dient ten minste te omvatten de informatie met betrekking tot aspecten van integrale veiligheid dan wel verwijzingen daarnaar ten aanzien van:
 - a. vastgestelde risico's;
 - b. beheersmaatregelen;
 - c. ontwerpkeuzes;
 - d. verificatie en validatieresultaten;
 - e. as-built gegevens;
 - f. overblijvende integrale veiligheidsrisico's voor beheer en onderhoud;
 - g. overige relevante informatie;
2. dient ten minste te voldoen aan de verplichtingen voortvloeiende uit artikel 2.30 sub c Arbeidsomstandighedenbesluit.

Het IVP is de schakel tussen het ontwerp- en de uitvoeringsfase. Zodra de ontwerpfasen is afgesloten en uitvoeringsfase aanvangt, zal er ook een warme, face-to-face overdracht moeten plaatsvinden van de (gedelegeerde) Coördinator Ontwerpfase naar de Coördinator Uitvoeringsfase. Deze overdracht dient ook schriftelijk te worden vastgelegd.

De BTO-keuzes en restrisico's uit het ontwerp (vermeld in de ontwerp RI&E) worden tijdens de overdracht expliciet behandeld en vinden op deze wijze de weg van 'binnen' naar buiten.

4.1.3 *Afspraken naar aanleiding van de geïnventariseerde risico's (Bijlage B - ontwerp RIE)*

Met betrekking tot de concrete maatregelen zoals benoemd in bijlage B dient ook vastgelegd te worden wie, wanneer en waarvoor verantwoordelijk is en daar toezicht op houdt.

Om te zorgen dat er een totaaloverzicht blijft van de geïdentificeerde risico's en de daarvoor te hanteren maatregelen en wie, wanneer en waarvoor verantwoordelijk is, is ervoor gekozen om deze afspraken op te nemen in het risico-overzicht in bijlage B en derhalve hier niet verder meer te vermelden.

4.1.4

Afspraken uitvoeringsfase

Aangezien dit IVP (V&G-plan) ten behoeve van de aanbesteding is, zijn er nog geen concrete afspraken bekend voor de uitvoeringsfase.

Naarmate het bouwproces verder zal vorderen, zullen deze afspraken ontstaan. Deze zullen dan ook in het IVP opgenomen moeten worden. Het IVP is daarmee een dynamisch plan dat steeds wordt aangepast aan de actuele situatie.

Zodra er nieuwe afspraken zijn bepaald/afgesproken, voegt de coördinator ontwerpfase - indien opdrachtnemer (ON) nog in de ontwerpfase zit - deze toe aan dit IVP. Zodra er nieuwe afspraken zijn bepaald/afgesproken in de uitvoeringsfase, dan voegt de coördinator uitvoeringsfase ze toe aan dit IVP.

Het IVP dient aangevuld te worden met afspraken over:

- ☐ Het periodiek actualiseren het IVP en de bijbehorende bijlages in samenspraak met alle betrokken partijen.
- ☐ De aan te leveren en uit te wisselen informatie (voor bijvoorbeeld het opleveren van het V&G-dossier (zie VSP paragraaf 5.4.1 en 5.4.2).
- ☐ De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de samenwerking en overleg tussen werkgevers en eventueel zelfstandig werkenden op de bouwplaats (denk hierbij aan een projectintroductie, daily stand, werkplekinspecties enz.).
- ☐ De wijze waarop Voorlichting & Onderricht aan werknemers op de bouwplaats wordt gegeven (denk hierbij aan projectintroductie en toolboxen, maar ook communicatie over en na een incident).
- ☐ Toe te passen gedragsregels.
- ☐ Te hanteren algemene veiligheidsregels.
- ☐ Hoe om te gaan bij management of change.
Verandering van de normale/afgesproken situatie kan makkelijk leiden tot onbedoeld onveilig handelen of onveilige situaties. Stel hiervoor een concreet en praktisch stappenplan op en biedt daarbij een hands-on methodiek als een TRA en LMRA aan.
- ☐ Hoe om te gaan bij escalatie.
- ☐ De organisatie rond incidenten, incidentregistratie en -afhandeling.

4.2

Melden ongevallen

De opdrachtnemer dient conform eis IV060 (zie Vraagspecificatie Proces) direct alle ernstige ongevallen door te geven aan de Opdrachtgever.

Daarnaast dient per termijn de voortgangsrapportage, de stand van zaken integrale veiligheid gerapporteerd te worden:

- ☐ alle relevante ontwikkelingen met betrekking tot integrale veiligheidsrisico's en de beheersing daarvan, inclusief de veiligheidsincidenten, waaronder cybersecurity, en bijna-ongevallen met hun basisrisicofactoren uit de voorgaande termijn;

Deze rapportage dient tevens in speciaal (excel) format aangeleverd te worden voor import in Rijkswaterstaat systeem voor Bulkmeldingen. Zie eis IN110 in de Vraagspecificatie Proces.

Los hiervan staat ook de verplichting tot het direct melden van een arbeidsongeval bij de Nederlandse Arbeidsinspectie wanneer er sprake is van:

- ☐ dodelijke afloop
- ☐ ziekenhuisopname

☐ blijvend letsel

Als er sprake is van bovenstaand arbeidsongeval, dan moet dit direct gemeld worden bij de Nederlandse Arbeidsinspectie via:

☐ Bel 0800-5151, of

☐ Vul het [online meldformulier](#) in

OG ontvangt dan ook graag per ommegaande het afschrift van de melding aan de NLA.

NB: Onder “ziekenhuisopname” wordt verstaan dat een werknemer in een ziekenhuis wordt opgenomen (hieronder valt ook een dag opname). Een poliklinische behandeling wordt dus niet als ziekenhuisopname beschouwd. In sommige gevallen is er in eerste instantie – direct na het ongeval – geen sprake van een opname in het ziekenhuis of blijvend letsel. Wanneer deze situatie echter verandert en de werknemer alsnog wordt opgenomen in het ziekenhuis of dat blijkt dat de werknemer toch blijvend letsel heeft, zal het ongeval alsnog gemeld moeten worden bij de Arbeidsinspectie.

Onder “blijvend letsel” wordt verstaan; amputatie van ledematen, (deels) blindheid of chronische lichamelijke of psychische klachten. Tevens wijst jurisprudentie uit dat een litteken groter dan 2 mm gezien wordt als blijvend letsel.

4.3

Calamiteiten

De Opdrachtnemer dient de beschrijving van de processen met betrekking tot calamiteiten (een calamiteitenplan), waarmee de Opdrachtnemer bewerkstelligt dat de gevolgen van een calamiteit tot een minimum beperkt worden, ter kennis te brengen van de Opdrachtgever. Zie Vraagspecificatie Proces paragraaf 2.3.1.

De informatie uit deze beschrijving die van toepassing is op alle betrokken partijen op de bouwplaats dient vervolgens via het V&G-plan gedeeld te worden met deze betrokken partijen.

5 Wijze van toezicht

5.1 **Afspraken over het toezicht op de naleving van de maatregelen uit dit IVP (V&G-plan)**

Met betrekking tot de concrete maatregelen zoals benoemd in bijlage B dient ook vastgelegd te worden wie daar toezicht op houdt.

Om te zorgen dat er een totaaloverzicht blijft van de geïdentificeerde risico's, de daarvoor te hanteren maatregelen en wie, wanneer en waarvoor verantwoordelijk is en daar toezicht op houdt, is er voor gekozen om dit op te laten nemen in het risico-overzicht in bijlage B en derhalve hier niet verder meer te vermelden.

Daarnaast heeft Rijkswaterstaat als opdrachtgever ook de verplichting om zich te vergewissen dat de betrokken werkgevers en zelfstandigen in staat zijn de verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase na te komen. Alhoewel vergewissen zich voornamelijk richt op de ontwerpfase en dit ingevuld zal worden middels onder andere de vastgestelde sleutelmomenten en het accepteren van onder andere dit IVP (V&G-plan) wanneer dit is aangepast door de opdrachtnemer. Zie Annex III Acceptatieplan en Annex IV toetsingsplan Ontwerpwerkzaamheden.

Maar ook in de uitvoeringsfase moet Rijkswaterstaat zich als opdrachtgever vergewissen en dat richt zich op het toetsen of de afspraken gemaakt in dit IVP daadwerkelijk worden nagekomen. Dit zal bijvoorbeeld geschieden door het regelmatig het houden van safety walks of doen van veiligheidsrondes. Tijdens deze rondes kunnen ook overige contractverplichtingen en veiligheidseisen zoals de veiligheidshuisregels worden meegenomen.

Op deze wijze wordt er ook toezicht gehouden dat de overige maatregelen en afspraken uit dit IVP worden nageleefd.

6 Verantwoording van BTO-keuzen

Met de bouwkundige, technische en organisatorische keuzes die de opdrachtgever maakt in de ontwerpfase van een bouwwerk, moeten risico's die bij de uitvoering kunnen optreden, worden weggenomen en als dat niet mogelijk is worden beperkt.

Hiervoor is separaat een overzicht opgesteld welke is toegevoegd als bijlage C. Deze dient door de opdrachtnemer verder worden aangevuld. Deze BTO-keuzen moeten goed onderbouwd zijn met (indien nodig) onderzoeken, rapportages en alternatieven. Goed onderbouwde BTO-keuzen geven duidelijkheid voor de arbeidshygiënische strategie (AHS) en nemen zo mogelijke bronnen van het gevaar weg.

7 Opleiding en instructie

Om veilig te werken is het cruciaal dat de betrokken arbeidskrachten goed voorgelicht en geïnstrueerd zijn.

Dit is in de basis een verplichting van iedere werkgever die arbeidskrachten werkzaamheden laat uitvoeren op de bouwplaats. Echter zal deze voorlichting en instructie gericht zijn op de risico's en beheersmaatregelen die horen bij het werk van de individuele werkgevers.

Op een bouwplaats waar meerdere partijen achtereenvolgend of gelijktijdig aan een bouwwerk werken ontstaan overkoepelende risico's die niet door elke werkgever afzonderlijk kunnen worden voorkomen.

Hierover dient ook voorlichting en instructie te worden gegeven waarbij het dus vooral gaat om V&G-aspecten die een gemeenschappelijk karakter hebben. Maar denk hierbij ook aan zaken in relatie tot de werkwijze binnen het huidige prestatiecontract c.q. Veiligheidshuisregels RWS.

Omdat het hier gaat om voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats en dit IVP is geschreven ten behoeve van de aanbesteding zijn hier nog geen concrete zaken te benoemen.

Echter bepaalt de opdrachtgever de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven ([2.28 lid 2 onder g Arbobesluit](#)). Dat houdt in dat Rijkswaterstaat als opdrachtgever in het IVP de wijze waarop voorlichting dient te worden gegeven voorschrijft. .

Vervolgens is het aan de uitvoerende partij (opdrachtnemer) om hier voordat de werkzaamheden buiten starten concreet inhoud aan te geven, eventueel in afstemming met de opdrachtgever. Zodat het helder is voor de betrokken bedrijven op de bouwplaats welke afspraken hierover gelden en wat er hierin van hun wordt verwacht.

Om goed invulling te geven aan dit onderdeel dient de coördinator uitvoeringsfase namens de uitvoerende partij de volgende onderdelen minimaal mee te nemen in de wijze waarop deze voorlichting en instructie zal worden gegeven:

- ☐ Momenten van de te geven voorlichting
Denk hierbij zaken als wanneer de arbeidskrachten de werkzaamheden voor het eerst gaan uitvoeren of de bouwplaats betreden, bij veranderingen van taken (bijvoorbeeld een andere werkmethode of machine), als op andere wijze blijkt dat voorlichting nodig is (bijvoorbeeld na ongeval of gevaarlijke handeling).
- ☐ Inhoud (minimaal de inhoud van dit IVP)
- ☐ Frequentie

De uitvoerende partij (middels de coördinator uitvoeringsfase) dient vervolgens op grond van [2.31 onder c Arbobesluit](#) de voorlichting van arbeidskrachten op de bouwplaats te bewerkstelligen.

Onderdelen die in de voorlichting en instructie zeker moeten voorkomen zijn:

- Het onderwerp waar het over gaat:
 - de aard van het werk dan wel de taak
 - de daaraan verbonden risico's
 - de maatregelen om die risico's te voorkomen of beperken

- de te gebruiken werking en wijze van gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, beveiligingen en hulpmiddelen.

Van de gegeven voorlichting en instructie dient aantoonbare registratie te zijn waarin de bovengenoemde zaken verwerkt zijn (en dus aantoonbaar).

7.1.1

Van te voren benodigde opleiding

Bij specifieke functies, zoals o.a. duikers en verkeersregelaar, zijn aanvullende opleidingsvereisten c.q. documenten (medische en deskundigheidsbewijzen - kraanmachinist) aantoonbaar vereist. Ook kunnen er taak specifieke opleidingsvereisten door de uitvoerende partij worden vereist. Bijvoorbeeld: hijsbegeleider (TCVT).

Bijlage A Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade.
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige lifecycle van een object of een netwerkschakel.
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg.
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen cf kader VM

Definities veiligheidsdomeinen	
NB Onderstaande veiligheidsdomeinen zijn van toepassing gedurende alle levensfasen van een object (kunstwerk, (vaar)wegvak, machine, installatie, etc.)	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste.
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines.
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
Tunnelveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers in tunnels.
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie.
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.
Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.

Bijlage B Ontwerp RI&E

Deze bijlage bevat de concrete risico's verbonden aan werkzaamheden binnen de projectscope, te weten object specifieke risico's en samenlooprisico's. Deze vormen de basis voor de maatregelen, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP.

Bijlage C BTO Keuzelijst

Bijlage D Input

Voor het opstellen van dit IVP ontwerpfase is er de volgende input gebruikt:

Document	Referentie	Datum
Variantenmemo Hooivaartbrug	Memo onderbouwing varianten VenR Hooivaartbrug	16-09-2022
Ribo machineveiligheid Hooivaartbrug	Risicobeoordeling Hooivaartbrug opgenomen in connect	16-12-2021
Integraal veiligheidsdossier Hooivaartbrug	111446-19-xxx.xxxrapd02-IVD Hooivaartbrug	28-02-2020
Object RI&E Hooivaartbrug	111446-19-rapd-RIenE-Hooivaartbrug	23-10-2019
Risicokaart Atlas	www.Risicokaart.nl	01-09-2022
OO onderzoek Hooivaartbrug te Haskerdijken	RAP2200501_1018D1	28-04-2022
Asbestinventarisatie RPS	NL202022320.001	08-10-2021
Asbestinventarisatie Lieveense	11C-100-01-Asbestinventarisatie-2	
Onderzoek chroom-6 en zware metalen	NL202022320.001	03-10-2021
Annex XIII	Vraagspecificatie	
Klanteisen	Relatics	26-09-2022
Diverse risicosessies		28-02-2022 en 03-10-2022

Bijlage E Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheid

Opdrachtgever

De opdrachtgever moet:

- Zich ervan vergewissen dat de betrokken werkgevers en zelfstandigen in de uitvoeringsfase in staat zijn hun verplichtingen op grond van de Arbowet na te komen, zodat werknemers en zelfstandigen veilig en gezond kunnen werken.
Dit betekent dat hij rekening moet houden met de laatste technische en wetenschappelijke ontwikkelingen, zoals onder meer weergegeven in de arbocatalogi
- Een groot bouwwerk via een kennisgeving (laat) melden aan de Nederlandse Arbeidsinspectie.
- Eén of meer coördinatoren voor de ontwerpfase aanstellen.
- Ervoor zorgen dat voor bouwwerken die bijzondere gevaren met zich meebrengen of bij gebouwen waarvoor een melding verplicht is, een Veiligheid & Gezondheidsplan (V&G-plan) wordt opgesteld. Namens hem is dit een taak van de coördinator ontwerpfase.
- Ervoor zorgen dat het V&G-plan deel uitmaakt van het bestek en voor aanvang van de werkzaamheden op de bouwplaats beschikbaar is.
- Dusdanige maatregelen nemen dat de coördinator ontwerpfase zijn taken naar behoren kan vervullen en uitoefenen.
- Een V&G-dossier (met minimaal bestek, tekeningen en voorzieningen voor onderhoud en reparatie van het bouwwerk) laten opstellen door de coördinator ontwerpfase en dit overdragen.
- Een schriftelijke overeenkomst afsluiten met de uitvoerende partij, waarin staat hoe de aanstelling van de coördinator uitvoeringsfase is geregeld en vastgelegd en hoe deze zijn taken naar behoren kan vervullen en uitoefenen.
- Ervoor zorgen dat hij een (volledig) asbestinventarisatierapport voorafgaand aan de werkzaamheden overhandigt aan de uitvoerende partij.

Coördinator voor de ontwerpfase

De coördinator ontwerpfase heeft als taken:

- Namens de opdrachtgever zich ervan vergewissen dat de betrokken werkgevers en zelfstandigen in de uitvoeringsfase in staat zijn hun verplichtingen op grond van de Arbowet na te komen. Dit betekent dat hij namens de opdrachtgever samen met de ontwerpende partij de risico's in het ontwerp zoveel mogelijk inventariseert en zoveel mogelijk van de risico's in het ontwerp terugdringt.
- Een Veiligheid- en Gezondheidsplan (V&G-plan) opstellen of laten opstellen.
- Een V&G-dossier samenstellen, waarin eventuele structurele arbovoorzieningen zijn opgenomen voor latere werkzaamheden aan het bouwwerk.
- Het onderwerp veiligheid en gezondheid op de agenda houden en ervoor zorgen dat de verschillende partijen hierover duidelijke afspraken maken. Zodra er nieuwe veiligheidsmaatregelen en -voorzieningen zijn afgesproken, voegt de coördinator ze toe aan het V&G-plan.

Uitvoerende partij (opdrachtnemer)

De opdrachtnemer is hoofdverantwoordelijk voor de samenwerking tussen de verschillende partijen (o.a. werkgevers en zelfstandigen) en de coördinatie van het veilig en gezond werken op de bouwplaats. Het Arbeidsomstandighedenbesluit ([Artikel 2.29](#) & [Artikel 2.33](#)) noemt de volgende verplichtingen voor de uitvoerende partij (opdrachtnemer):

- Eén of meer coördinatoren voor de uitvoeringsfase aanstellen en ervoor zorgen dat deze zijn taken kan uitvoeren.
- Ervoor zorgen dat de coördinator(en) uitvoeringsfase zijn wettelijke voorgeschreven taken naar behoren kan vervullen.
- Erop toezien dat de coördinator(en) uitvoeringsfase zijn wettelijke voorgeschreven taken naar behoren uitoefent en zo nodig hier actie op nemen.

De uitvoerende partij moet dus:

- Een coördinator uitvoeringsfase aanstellen en ervoor zorgen dat de coördinator uitvoeringsfase zijn taken kan uitvoeren.
- Een schriftelijke overeenkomst sluiten met de opdrachtgever, waarin is vastgelegd hoe hij invulling zal geven aan zijn coördinatieverplichtingen.
- Het V&G-plan actueel houden, nadat de opdrachtgever dit aan de uitvoerende partij heeft overgedragen.
- Ervoor zorgen dat de maatregelen uit het V&G-plan goed worden uitgevoerd.
- De samenwerking tussen de verschillende partijen op de bouwplaats coördineren.
- Beveiligingen en technische hulpmiddelen op de bouwplaats vermelden en aangeven hoe op deze voorzieningen toezicht wordt uitgeoefend.
- Terugkoppelen aan de opdrachtgever als er zich bijzondere of veranderende omstandigheden voordoen.

Coördinator voor de uitvoeringsfase (opdrachtnemer)

Op een bouwplaats lopen verschillende werkgevers, werknemers en zelfstandigen rond. Om op een veilige manier samen te kunnen werken, heeft de coördinator uitvoeringsfase de taak om alles in goede banen te leiden. De uitvoerende partij moet een coördinator uitvoeringsfase aanstellen. De uitvoerende partij is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van de taken van de coördinator uitvoeringsfase.

De coördinator uitvoeringsfase heeft de volgende taken:

- De inzet van onderaannemers en zelfstandigen zodanig op elkaar afstemmen, dat de veiligheids- en gezondheidsmaatregelen en -voorzieningen op een doeltreffende manier worden toegepast.
- Zorgen voor een goede afstemming tussen de werkgevers en de zelfstandigen die (tegelijk of achtereenvolgend) bij het werk op de bouwplaats betrokken zijn.
- Voorlichting (van specifieke/bijzondere risico's, samenlooprisico's en exploitatierisico's en hun beheersmaatregelen) bewerkstelligen aan werknemers van alle partijen op de bouwplaats.
- De nodige maatregelen treffen, zodat alleen bevoegde personen de bouwplaats kunnen betreden.

- Ervoor zorgen dat de benodigde gegevens in het V&G-plan staan, het V&G-plan toepassen en het V&G-plan en het dossier aanpassen als de voortgang van het bouwwerk daartoe aanleiding geven.
- Doeltreffende maatregelen nemen als werkgevers of zelfstandigen naar zijn oordeel niet of niet voldoende zorg dragen voor de veiligheid en gezondheid.

Werkgever (s)

Iemand is een werkgever als er werknemers zijn met wie een arbeidsovereenkomst is aangegaan tot het verrichten van werk. Daarnaast is iemand werkgever als iemand ter beschikking is gesteld of als er een gezagsrelatie bestaat. Het gaat dus niet altijd om een dienstverband, ook zelfstandigen, uitzendkrachten of stagiaires kunnen voor de Arboret werknemer zijn.

Werkgevers zijn en blijven altijd de eerstverantwoordelijke voor de arbeidsomstandigheden van hun eigen werknemers.

Werkgevers (en zelfstandigen) moeten hun eigen risico's kenbaar maken aan de coördinator uitvoeringsfase en toetsen hun arborisico's aan de afspraken op de bouwplaats en passen zo nodig hun maatregelen daarop aan. Zo ontstaan afspraken over concrete Arbomaatregelen die in het V&G-plan worden opgenomen.

Werkgevers zijn hierin verplicht samen te werken met alle andere betrokken partijen, zodat het veiligheids- en gezondheidsbeleid op de bouwplaats goed gestalte krijgt. Als de coördinator uitvoeringsfase bepaalde aanwijzingen geeft om de veiligheid en gezondheid te bevorderen, dan moeten werkgevers ervoor zorgen dat hun werknemers deze aanwijzingen opvolgen

Voor werkgevers gelden onder andere de volgende verplichtingen. Een werkgever moet:

- Een (project- of object-) Risico Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) en plan van aanpak opstellen en dit aan de coördinator uitvoeringsfase geven (ook wel bekend onder de naam V&G Projectplan).
- Voorlichting en instructie geven en toezicht houden op (maatregelen in het kader van) de veiligheid en gezondheid van zijn werknemers.
- Meewerken aan de uitvoering van het V&G-plan.
- Zorgdragen voor het veilig en gezond organiseren van het werk op de bouwplaats.
- Gevaren voor de veiligheid en gezondheid van werknemers voorkomen.
- Meewerken aan de afspraken over de veiligheids- en gezondheidsinstructies van de coördinator uitvoeringsfase

De maatregelen die werkgevers moeten nemen, hebben met name betrekking op:

- Het in goede orde houden van de bouwplaats met voldoende bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de medewerkers.
- De veilige plaatsing van de verschillende werkplekken op de bouwplaats. Hierbij moet rekening gehouden worden met de toegangsmogelijkheden

tot de bouwplaats en vaststelling van verplaatsingsroutes of -zones of verkeersroutes of -zones.

- Het interne transport van verschillende materialen op de bouwplaats.
- De controle op inbedrijfstelling, onderhoud en periodieke controle van installaties en toestellen om mogelijke gebreken te voorkomen die de veiligheid en gezondheid van werknemers in gevaar kunnen brengen.
- De afbakening en inrichting van zones voor definitieve en tussenopslag van verschillende materialen, met name gevaarlijke materialen of stoffen.
- De voorzieningen voor de verwijdering van gebruikte gevaarlijke materialen.
- De opslag en de verwijdering of afvoer van afval en puin.
- De aanpassing van de daadwerkelijke duur van de uit te voeren werkzaamheden, afhankelijk van de voortgang van het bouwwerk.
- De samenwerking met andere werkgevers en zelfstandigen op de bouwplaats.
- De wisselwerking met exploitatiewerkzaamheden op of in de nabijheid van de bouwplaats.